

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6-11

(1) Na území Česka sopky již dávno nebouří, ale stopy po výrazné geologické aktivitě zde najdeme dodnes. Dokladem jsou například stolové hory, útvary pojmenované podle svého tvaru – jejich vrchol tvoří **plošina** připomínající desku stolu. K nejzajímavějším stolovým horám u nás patří Kozelka (659,6 m), kterou naleznete v Plzeňském kraji. Ani z velké dálky ji nelze přehlédnout. Vyčnívá asi 100 až 150 metrů nad okolní terén a výstup na její vrchol stojí za námahu, protože je z něj nádherný výhled.

(2) Tato stolová hora „povstala ze země“ někdy v mladších třetihorách. Tehdy bylo naše území pokryto převážně listnatými pralesy a v nich žili např. sloni **rodu** Deinotherium, kteří vážili až čtrnáct tun. Planeta Země tou dobou zažívala bouřlivé období svého vývoje – probíhalo formování dnešních kontinentů. Pevninské desky svým posunováním vytvářely pohoří (například evropské pohoří Alpy) a údolí. Leckde byl **tlak** tak silný, že země pukla a ven se vylila žhavá láva. Vyplňovala údolí, zdvihala výšku terénu a tuhla. Protože ztuhlá láva je křehká, časem se lávový příkrov začal vlivem eroze rozpadat a rozdrobené částičky odplavila voda. Na některých místech však zbytky lávy zůstaly čnět nad úrovní krajiny například jako stolové hory. Tak vznikla i Kozelka.

(3) Po jejím obvodu najdete věže, **pyramidy** a další skalní útvary vzniklé postupným oddělováním částí stolové hory. Na některých místech dokonce z podzemí stále uniká výrazně teplejší vzduch! Právě kvůli těmto únikům se pro Kozelku ujal lidový název Dračí hora. Kdysi byla totiž pára, která stoupala z hory, vidět a lidem to připadalo, jako by uvnitř spal drak a jeho horký dech unikal spárami ven.

(www.abicko.cz, upraveno)

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

- | | A | N |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 6.1 Ztuhlá láva je křehká, a proto je odolná vůči erozi. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.2 V období mladších třetihor žili na našem území až čtrnáctitunoví savci. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.3 V okolí hory Kozelky lze nalézt stolové hory až o 150 metrů vyšší, než je Kozelka. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.4 Teplý vzduch unikající z průduchů na hoře Kozelce dokazuje, že tato hora je dosud činnou sopkou. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

max. 3 body

7

7.1 Vypište z prvního odstavce výchozího textu všechna zájmena osobní.

7.2 Vypište ze třetího odstavce výchozího textu všechna podstatná jména rodu středního, která se skloňují podle vzoru *stavení*.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.



© Centrum pro zefektivnění vzdělávání (CZV), v.o.s., 2011 - 2017
Tato učební pomůcka je určena výhradně pro užití v rámci školních vzdělávacích programů. Každé zkopírování, šíření nebo jakýkoliv jiný způsob užití této učební pomůcky bez písemného souhlasu vydávatele je přísně zakázán.
Tato učební pomůcka je určena výhradně pro užití v rámci školních vzdělávacích programů. Každé zkopírování, šíření nebo jakýkoliv jiný způsob užití této učební pomůcky bez písemného souhlasu vydávatele je přísně zakázán.